

Dilruba Z. Ara
En flod till hjärta
roman

ISBN 978-91-87771-44-6

Copyright © 2021 Dilruba Z. Ara. All rights reserved.

Originaltitel: *A List of Offences*, utgiven av The University Press Limited,
Dhaka, 2006.

Svensk översättning av Dilruba Z. Ara.

Omslagsbild efter oljemålning av Dilruba Z. Ara.

Tryckt av Lasertryck 2021

Dilruba Z. Ara

En flod
till hjärta

roman

Tillägnas
Navid och Tania

1

Magiskt vatten

En viskning gick runt i den lilla byn Gulab Ganja i dåvarande Östpakistan när Daria skulle födas. Det sades att Darias mor Jharna Begum hade trotsat Gud när hon vägrade ge upp tanken på att få en dotter. Hon hade redan fyra söner, drabbats av tre missfall och ett dödfött barn men fortfarande förtärdes hon av längtan över att få hålla en flicka i sin famn. När den mest pålitlige doktorn i trakten avrådde henne att försöka bli med barn bestämde hon sig som så många andra i samma dilemma för att ta hjälp av övernaturliga krafter. Vägen dit skulle hon nå genom en *pir* – en man som tillskrivs andliga krafter.

Han bodde i utkanten av Gulab Ganja. Många gick till honom för att få fast boskapstjuvar eller tjuvskyttar, andra för bättre skördar, ytterligare några andra ville bli botade från obotliga sjukdomar, ett flertal önskade sig en manlig arvinge för att föra vidare släktens namn. I sällsynta fall kom faktiskt någon för att få ett flickebarn som skulle förgylla en familj med bara manliga avkommor. Detta var delvis sant när det gällde Jharna, men huvudsakligen var det för att hon kände sig som en halv kvinna utan en dotter.

En dag, exakt ett år innan Darias födelse, vaknade Jharna vid ett klockslag som varken var morgon eller natt; nattens mörker skingrades sakta av det första morgonljuset – en skir och obestämd tid som kan kallas morgon-natt. Jharna tvättade sig, badade och bad sina böner, läste några verser ur den heliga Koranen. På fastande mage svepte hon sedan in sig i en schal, öppnade kassalådan och tog ut en bunt sedlar; några nya och fräscha, några gamla och solkiga. Hon stoppade pengarna i en påse. Strax därefter smög hon sig ut ur rummet. Hennes man Azad Chaudhry var på affärsresa och det passade henne utmärkt eftersom han skulle ha fått henne att avstå från att besöka piren; han trodde inte på några övernaturliga krafter.

Jharna tog ett djupt andetag, gick över verandan på framsidan och steg ner på marken vid husets vänstra gavel. Hon fortsatte mot stallen, som låg lite längre bort åt samma håll. Där möttes hon av tjänstekvinnan Gulabi och kusken Abdullah som hade dragit fram vagnen. I nästa ögonblick gav de sig av för att besöka den fromme mannen som skulle fungera som en länk mellan Jharna och de övernaturliga makterna.

Morgonen var fuktig och marken var våt. Vid horisonten rullade det vita diset mjukt och suddade bort konturer och färger från landskapet. Bortom det glänste floden i morgonsolens första strålar och en och annan fiskare kastade ut sina nät i den och näten glimmade i luften likt en daggbestänkt spindelväv innan de föll i vattnet, men diset hindrade sikten.

Vagnen följde en stig som banade sig väg genom rutnätet av risodlingar. Ibland skakade den, ibland dunsade den. Jharna satt rak i ryggen medan hennes läppar rörde sig; mest sannolikt var det för att hon reciterade verser ur Koranen. På vardera sidan av vagnen var bönderna redan i gång. Några plöjde, några hukade sig ner; fötter dränkta upp till anklarna, händer under vattnet för att placera grodden.

Den frommes stuga var omringad av bambu och bananplantor, och bakom stugan spred ett mangoträd ut sina grenar över dess halmtak; diset dröjde sig kvar även här bland trädets lövverk, men strax ovanför taket kunde man urskilja några babymangor; grågröna, runda och fuktiga – tyst växande ut ur sin hårdhet. Framför stugan gick en höna och pickade efter föda medan några trollsländor satt stilla på en klunga vissna grässtrån. Så kom en vindpust och förde med sig en doft av flod och vatten; mangoblad nynnade, bambublad viskade. Jharna drog in magen och sträckte på ryggen. Efter en stund tog hon ett bestämt steg mot hyddan. Gulabi blev kvar vid grinden.

Inne i stugan lyste en fotogenlampa svagt från taket. I skenet av den kunde man se att övervägande delen av väggarna var prydda med bilder från den heliga staden Mecka: högtklivande kameler och beduiner, dammiga dadelträd runt oaser, kvinnliga pilgrimer i svart och manliga pilgrimer i vitt med renrakade huvuden runt den svarta heliga stenen. Det enda fönstret var draperat med en tjock gardin. I ett hörn steg en fin ström av rök upp ur en mässingsskål; dofter av sandelträ, kamfer, rökelse och rosessens. En jordig fukt vilade i rummet.

Piren tog emot Jharna med stor vördnad och bad henne att sitta

ner på en kudde mittemot hans säte. Hon tvekade; ändå lydde hon honom som i trance, gick långsamt fram och slog sig ner. Svetten skimrade över hennes läppar, pärlade på nästippen. Den växte i hennes armhålor och mellan bröstet. En svettig rädsla kröp nerför hennes ryggrad och hon svalde en salivklump. Ord dundrade i hennes huvud, medan magen nu var en knytnäve. Men hon skulle inte ge efter för sin nervositet. Så när hon samlat mod började hon prata; hennes röst stakade sig, ord kom ut ur hennes spända mun; först i stackato och sedan sammanflätade till vettiga meningar. Mannen mumlade och nickade.

En halvtimme senare när Jharna tog vagnen tillbaka hem, var solen lite högre upp på himlen. Dimman hade förvandlats till ett stycke fladdrande genomskinligt tyg. Hon lutade hakan mot fönsterbrädan och tittade ut. Vinden rufsade hennes hår vid tinningarna. Hennes ögon såg de blekgröna risplantorna, de leriga bönderna med sina leriga fötter och händer under det leriga vattnet, de lutande rottinghattarna på deras huvuden, en ko som lyfte svansen för att släppa lite mockor, glittrande sol på en dykande kungsfiskare och den skimrande floden bortom; men med sitt hjärta såg hon en flicka. Ett flickebarn i sina armar. I händerna höll hon en liten grön flaska. En flaska fylld med förtrollat vatten. Vatten som skulle hjälpa henne att bli mor till ett flickebarn. Nu skulle hon bara se till att man samlade det renaste vattnet genom att hålla ett lerkrus motströms tryckt mot vattenytan på en flod. Sju torsdagar skulle hon bada i det vattnet utspätt med det förtrollade vattnet som hon nu hade med sig i den lilla flaskan. Tänk att få en flicka! Att få en baby i en sådan ålder! Fyrtio år! Gud, Allah, den allsmäktige! I en sådan ålder borde man egentligen bara vänta på döden. I en sådan ålder var det helt legitimt att dö, det var en väl erkänd ålder för att dö. Men i stället förberedde hon sig för att ge liv åt ett helt nytt mänskobarn. En flicka. Jharna kände en mystisk våg av tillfredsställelse svepa genom sig. Medan morgonbrisen, skarp från den nu värmande solen, smekte hennes ansikte, smålog hon. Som ett barn som hade hittat själva flaskan med anden i. Hon höll den dyrbara flaskan ömt intill sig.

Azad var förvisso en smula orolig över hustruns plötsliga besatthet av badet på torsdagsmorgnarna, men beslöt att inte bestrida hennes vilja. Därför gick han som hon ville till sängs med henne,

efter varje bad med det magiska vattnet. De inredde ett litet rum längst inne i bostaden. De övriga familjemedlemmarna meddelades att Jharnas fysiska tillstånd krävde total avskildhet från det vardagliga livet. Till en början tyckte Azad att det var helt onödigt att bygga ett extra rum och inreda det bara för sju torsdagsmorgnar. Men snart, väldigt snart, ändrade han sig. Det dröjde nämligen inte länge förrän han kom underfund med att han njöt av vartenda litet ögonblick som han tillbringade med sin fru i det lilla rummets avskildhet. I hemlighet kallade de detta rum för "kärleksvrån" (även om frasen lät banal i deras erfarna öron). Inom de fyra väggarna upplevde de efter tjugo års äktenskap återigen extasen av nyligen funnen kärlek.

När Azad stödd mot kudden tittade på sin kvinnas kropp i det solvarma morgonljuset, tyckte han att han aldrig förr hade sett henne. Han slickade henne mellan tårna, lät tungan smeka hennes lår, hennes vrister, kysste henne på knäskålarna, kittlade hennes mage, kände de fulländade kurvorna på hennes runda axlar i sina stora handflator, oljade in henne med kokosnötsolja och behandlade henne som en kattunge. Så lekte han med henne medan hennes ögon blev mörkare fast världen bortom den mörkblå gardinen sakta ljusnade. Hon smekte hans mage, nafsade på hans bröstvårtor, lät naglarna glida upp och ner över hans kroppshår och skapade parallella linjer likt en bonde som plöjer sin mark och lämnar plogfårar. Så rullade de runt i den stora sängen tillsammans; hans handflator mot hennes, hennes fingrar sammanflätade med hans, hänsynslöst utlämnande sig till varandra som två kärleksberusade ungdomar; de försvann i varandras ögon, andades in varandras hemliga lukter. Senare på dagen kunde de känna igen lukten av varandras kroppar i sina näsborrar medan de fortsatte att kasta lidelsefulla blickar mot varandra.

Med tanke på alla dessa glödande kärleksakter var det nog inget mirakel att de snart upptäckte att hon blivit gravid. Men både hon och Azad reagerade som om det var helt oväntat, och ett mirakel verkligen hade ägt rum, som om anden verkligen hade rymt från den gröna flaskan för att uppfylla deras önskan. De började gråta och skratta. De grät en stund, skrattade en stund, kramade varandra, grät igen, slickade varandras tårar och lade sig i sängen. De somnade en stund, vaknade en stund, kramade varandra, viskade ömma ord och somnade så igen.

När graviditeten framskred, såg Azad till att Jharna inte saknade

någonting. Han överöste henne med gåvor och uppfyllde alla hennes egendomliga nycker, sådana som bara passar en havande kvinna.

Önskade hon sig varma jordnötter med salt och peppar fick hon det; blev hon sugen på gröna mangor ihopmosade med röda chilifrukt, fick hon det också. Om hon längtade efter tamarindfrukter anskaffades detta också. En midnatt vaknade hon och förklarade att hon längtade efter halstrad ilshafisk, som var berömd för sin utsökta smak och sina silverfärgade fjäll. Myten sa att en gång i tiden hade denna fiskart silvermynt till fjäll, som senare förvandlades till fiskfjäll med myntens glans. Silvriga. Olyckligtvis var det inte säsong för denna fisk då, men tidigt följande morgon besökte Azad själv traktens fiskeby, höll fram en tygpåse med mynt (silver och gyllene) och sa att den som lyckades med att fånga ett par ilshafiskar innan nästa dagbräckning, skulle belönas med påsen och hela dess innehåll.

Fisken fångades, halstrades och serverades under middagen. Rätten föll Jharna så i smaken att den kom att bli en bestående del av familjens måltider under de månader som Jharna bar Daria i magen. Hon var nöjd, och på köpet blev en handfull fiskare något rikare än de varit tidigare.

Grannskapet pratade.

På vinterkvällarna, invirade i hemmagjorda täcken, samlades byborna runt en öppen brasa under stjärnornas blick. De rökte vattenpipor, tuggade grillade sötpotatisar och berättade sagor. Häxlika sagor. Vintriga sagor. Sagor kryddade med vinterkvällens kyla, målade med livliga färger av lågor och glöd i mitten. De matade elden med vass och kvistar som knäcktes och dog i lågorna, och de matade sina hungriga sinnen med fantastiska berättelser om Jharna och barnet som växte i hennes mage.

Det dröjde inte länge innan det hördes att Jharna var besatt av fiskrätten eftersom mannen, som hade gett henne den gröna flaskan med det magiska vattnet, hade förkunnat att hon skulle föda ett barn med hud som skimrade som silver. Vissa sa att hon bar en sjöjungfru; halvfisk, halvmänniska. Gravida kvinnor undvek synen av henne i rädslan av att själva anblicken skulle hämma tillväxten av fostren i deras livmödrar. Det var konstigt hur ett märkligt rykte alstrade ännu märkligare rykten. Vissa hävdade till och med att Jharna verkligen hade fått flaskan med anden.

Det var dock stackars Gulabi som fick bemöta alla dessa mångahanda rykten kring Jharnas havandeskap. Så fort hon visade sig

utanför huset, ansattes hon av nyfikna kvinnor. De överöste henne med löjligen frågor, och snart började Gulabi klaga över bybornas nyfikna röster. Jharna lyssnade tålmodigt på henne, men lät sig inte påverkas av påtryckningarna från omgivningen. Helt obekymrad och avspänd fortsatte hon med att skicka tjänstepojken Gafur för att hämta fisken varje morgon, gav instruktioner i köket hur den skulle tillagas. Sedan åt hon sin favoriträtt med en sådan förnöjsam min, att Gulabi och alla andra snart insåg att ingen skulle få henne att ändra sig eller övertala henne att ändra sina matvanor.

De fyra pojkarna Hadi, Jami, Sami och Sadi, som var mellan åtta och tolv år, hade ännu ingen aning om varför deras far inte längre reste bort så som han brukade göra med jämna och täta mellanrum. Han var alltid hemma. Bara de fortsatte som vanligt. De gick i skolan, läste den heliga Koranen varje torsdag, gjorde sina läxor, lekte med varandra, trotsade varandra, och när de var riktigt osams, skvallrade på varandra. Gulabi såg till att de hade rena naglar, håret oljat, händerna tvättade; att de drack ordentligt med spenvarm mjölk varje morgon, och att de kom i säng i tid varje kväll.

Daria föddes en brännhet dag. Det var i slutet på maj, precis innan regnperioden. Klockslaget var exakt tolv. Solen var varm och grym. Himlen var alldeles vit och så var flickebarnets hårfärg. Det var vitt. Mycket vitt. Silvrigt vitt. Alarmerande vitt. Vid åsynen av hårfärgen dog ett skrik i den förvirrade barnmorskans bröst samtidigt som hennes urinblåsa gjorde uppror och vätte ner hennes lår. Tårar glänste på hennes kinder, men hon såg ut som en staty som hade träffats av katastrofens mesmeristiska öga. Knäböjd mellan Jharnas ben höll hon Darias späda kropp i sina händer med huvudet böjt över den, och lukten av den heta urinen i näsborrarna. Navelsträngen höll fortfarande Jharna och flickebarnet förenade. Det hela liknade en scen vid ett altare.

Det tog ett tag för Gulabi, som stod där med en stormlykta i handen och bevittnade det hela, innan hon ens kunde börja förstå missödets art; stanken från urinen luktade gammal, kontaminerande, sorg och bekymmer. Gulabi darrade och flämtade när den verkliga skandalen från incidenten svävade in i hennes medvetande. Hon stod stum i hela två minuter innan hon kunde samla sina sinnen. Väl av med sin förvirring placerade hon lyktan på ett nattduksbord, böjde sig ned, skar av navelsträngen snabbt och ryckte Daria ur barnmorskans stela händer. Det var då Daria gav

upp sitt första skrik, lugnade alla andra och ryste barnmorskan tillbaka till verkligheten. Gulabi tvättade Daria omsorgsfullt, till och med hennes näsborrar, innan hon svepte in henne i ett tygstycke och lade henne vid hennes mors bröst, där mjölken redan hade börjat flöda. Och barnmorskan, besudlad av sin egen urin och avfallet från Jharnas livmoder, drog sig undan till ett hörn.

Även på den tiden var boningshuset en tvåvåningsbyggnad. Väggarna var byggda av tegel och taket var av plåt. Rummen låg i rad ett efter ett. Två djupa verandor löpte längs de långa sidorna på båda våningarna som var förenade av en trätrappa. En liten fyrkantig gård avgränsade boningshuset från köket medan det på framsidan fanns en större gård. Där växte fruktträd och blommor; papaya, mango och jackfrukt, banan och kokosnöt, rosor och jasmin, tagetes och Flitiga Lisa.

Blommorna lyste denna dag i solskenet och det gick inte att undvika den bedövande doften som jasminblommorna utsöndrade. Mangoträden var fulla med mango, nästan mogna. Röda. Grenarna på jackfruktträden böjde sig under tyngden av frukt. Sockerbananerna, mycket gula, väntade på att bli skördade. Heta gröna blad skyddade de surrande bina. Spyflugor nynnade. Kråkor och kajor åt sig mätta. Det var en varm, fuktig och fruktig atmosfär, som i ett växthus.

Atmosfären i förlossningsrummet var någorlunda sval jämfört med klimatet utanför och det luktade kliniskt rent av svavel och kamfer där. Det gråcementerade golvet var svalt. Väggarna tomma. Eftersom dörren och fönsterluckorna var stängda var det halvskuggigt i rummet. Darias *nanu* (mormor) Salma och *fufu* (faster) Fatima satt i ett hörn. Även om de hade blivit alldeles mållösa vid åsynen av den nyföddas hårfärg, förde barnets skrik dem snabbt tillbaka till nuet. Och båda började recitera verser ur Koranen med ett sådant allvar att man lätt skulle kunnat tro att det hade skett en allvarlig olycka och att rummet var inrättat för sorgearbete. Visst sörjer du för den avlidne på ett sjukhusrum och du gläder dig för den nyfödda. Idag av alla dagar skulle Jharna vilja sjunga Guds lovord, hon skulle vilja prisa honom högt och glatt över att han hade uppfyllt hennes önskan. Hon hade fått sitt efterlängttade barn. Men dessa två kvinnor som hon älskade så högt förvandlade rummet till en sorgkammare, de gjorde atmosfären tung och dystert. Onödigt nedstämt. Var det på grund av att den stackars barnmorskan råkat kissa på sig? Var det anledningen, undrade Jharna. Men det var

ju bara en olycka! Eller var det för att flickan hade en sällsynt hårfärg? Jharna suckade. Märkligt nog kände hon sig inte irriterad utan en känsla av välbekant likgiltighet spred sig inom henne. Hon visste att det var lönlöst att försöka få dem förstå hennes sinnestillstånd. I fotogenlampans mjuka sken tittade hon ömt på sin dotters ansikte, de slutna ögonlocken, den röda munnen och de två små näsborrarna. Så upprepade hon förnöjsamt: "Det är vattnets barn, vattnets barn. En vattenbaby!" Sedan suckade hon igen.

Azad hade varit i moskén. Han hade förrättat fredagsbönen tillsammans med sina fyra söner och precis kommit hem. Det var Gulabi som väntade spänt på honom på verandan. Hon berättade för honom om den nyfödda, tog bönemattan från hans händer och förde in pojkarna till ett annat rum. Azad steg med ett stort leende i ansiktet in i rummet där Jharna låg och stod där i några sekunder i den halvdunkla atmosfären för att vänja sig vid ljuset. Sedan hälsade han på sin svärmor och vände sig mot Gulabi:

"Öppna fönsterluckorna!"

Hans svärmor, Salma Begum, slutade recitera. Och det gjorde även hans syster Fatima. Det uppstod en plötslig tystnad. Men det dröjde inte länge innan Salma röt:

"Man kan inte låta middagsvind flöda in i ett förlossningsrum!"

Azad tittade en stund på gumman. Hans bruna ögon var milda och fundersamma. Utan att försöka säga emot den gamla förklarade han:

"Ursäkta mig, ma. Men jag vill kunna se min dotters ansikte i dagsljus."

Salma skakade på huvudet.

"Tillräckligt med skada har redan drabbat det här lilla barnet."

"Som vad?" Azad var förvånad.

"Barnmorskan..." Hon hejdade sig, hur skulle hon berätta för sin svärson om missödet? Det var ju genant! Hennes fingrar höll fast om *tasbhin*, radbandet, i handen. Hon tittade bort.

Azad försökte fånga hennes ögon men hon såg bortom honom. Då vände han sig till Gulabi:

"Vad hände? Vad har barnmorskan gjort, Gulabi?"

"Abbaji..." Gulabi tvekade och sa sedan: "inget att oroa sig för. Jag har tagit hand om det. Jag har tvättat barnet. Jag har till och med tvättat hennes näsborrar."

"Näsborrar!" Azad blev ännu mer förbryllad.

“Ja, så att hon inte ska komma ihåg stanken.”

“Stank? Stank av vad?”

Gulabi ångrade redan att hon sagt för mycket. Hon blev tyst och tittade hjälplöst på Salma.

Den gamla damen skakade på huvudet och mumlade: “Du får prata med din hustru. Och när det gäller fönstret kan du öppna det ett tag. Men kom ihåg, det är inte bra för den nyfödda. Middagsvinden för med sig onda andar.”

Azad nickade eftertänksamt, nöjd med allt förutom de gåtfulla svaren. Han visste emellertid att det inte skulle gå att forcera fram ett vettigt svar ur någon av kvinnorna. Så vände han sig till Gulabi återigen för att be henne att öppna fönstret. Fönsterluckorna öppnades. Ett glittrande parallelogram av solljus föll på golvet. Vita väggar blev vitare. Det svala golvet blev varmare. Azad tog ett par steg mot sängen och lutade sig över den. Det blev plötsligt den besvärande tystnaden igen. Mycket tyst. Mycket spänt. Medan den strama tystnaden studsade runt mot alla fyra väggarna, vidgades hans pupiller och ryggraden hårdnade.

Flickans ögon var violetta och kantade med långa svarta ögonfransar, hon hade redan ett par ögonbryn som påminde om fiskmåsens flygande vingar. Hennes läppar rubinröda och hennes kinder lena och friska som hos alla andra nyfödda. Men hennes hår var silvervitt. Alldeles vitt. Vitt som bergstopparna på Himalaya. Azad kunde inte låta bli att mumla böner, som om han gjorde en kraftansträngning att samla sina tankar. Det tog honom inte en lång stund, innan han konstaterat att det var något allvarligt fel.

På ryggen kände han sin svärmors djupa andetag, sin sisters uppmärksamma ögon. Främmande tankar grodde som ogräs i hans hjärna. Han skakade på huvudet. Något måste ha gått fel. Ett barn kan inte ha silvrigt hår. Det är inte normalt. Varför? Varför? I detta ögonblick upplevde han en oerhörd sorg över den hjälplösa varelsen som låg tätt intill Jharna, hans lilla dotter, hans lilla prinsessa, född av magiska morgnar. Hans ögon blev fuktiga medan han tog upp flickan i sina armar och höll henne ömt. Han tittade på sin hustru. Solen reflekterades i hennes ögon. Hon log. En stund var båda tysta. Så frågade Azad:

“Hur mår du?”

“Mycket bra. Tack!”

“Är du lycklig?”

“Varför skulle jag inte vara det?”

Han log trots trycket av oron som frodades som ogräs i hans hjärna. Raggigt ogräs, kliande ogräs, giftigt ogräs. Allt med långa tentakler. Skrämmande. Jharna sträckte ut en hand. Han tog den och kramade den hårt en stund.

Senare samma eftermiddag kallade han på doktor Nandi för att kontrollera flickans hälsotillstånd. Doktor Nandi blev lika förbluffad över hennes egendomliga hårfärg som de övriga, men efter att ha undersökt henne grundligt, förklarade han att det var ett helt vanligt barn, hundra procent normalt. Medan doktor Nandi höll på med Daria tog Gulabi hand om den avklippta navelsträngen och moderkakan.

Såsom det var brukligt i familjen, grävde Gulabi ner allt i en blomsterrabatt och planterade en jasminblomma där. Sedan återvände hon till rummet för att massera Jharnas mage. Med sig hade hon ljummen senapsolja i en mässingsskål. Hon gjorde i ordning bädden, vecklade upp en handduk mellan Jharna och vaxduken under henne. Därefter klättrade hon upp på sängen, satte sig på knä, oljade in sina handflator och tog tag i Jharnas mage.

Med en hård rytmisk rörelse kom hon i gång med att olja in magen samtidigt som hon pressade ut all luft som hade invaderat håligheten efter efterbörden. Luften kom ut ur alla möjliga håll i Jharnas kropp, medan hon högljutt beklagade sig över Gulabis hårda tag. Men så fortsatte Gulabi i en timme varje dag exakt fyrtio dagar, tills Jharnas mage återfick sin spänst och ingen längre kunde tro att denna buk på sin tid hyst ett antal barn.

Denna varma eftermiddag, när doktor Nandi hade lugnat Azad med sin diagnos, satte Azad sig ner ett tag och tog några djupa andetag. Med varje andetag utrotade han några av ogräsen i hjärnan och beslöt slutligen att det var dags att visa sin tacksamhet för att han hade blivit far till en dotter. Han såg till att ett par unga tappar, ett stort lerkärl med rasgullahs och ett antal klädesplagg skickades till pir sahib, den fromme mannen, som hade försett Jharna med den gröna flaskan med förtrollat vatten.

Jharna kom ut från förlösningrummet redan samma kväll med barnet i famnen, trots att alla de andra kvinnorna i familjen tyckte att hon skulle stanna kvar där i fyrtio dagar. De sa att hon inte borde lämna rummet förrän hennes blödningar upphörde och tills hennes livmoder återgick till den ursprungliga storleken av ett gåsägg. Men Jharna brydde sig inte ett dugg om sina bekymrade

släktingars ord. I köket hade den gamla kokerskan redan börjat förbereda kycklingsoppa, en maträtt med hornfisk och gröna bananer och andra delikatesser som man kunde fresta en kvinna i barnsäng med i denna del av världen. I förlösningssrummet, bredvid fönstret, hade Gulabi gjort i ordning en vilstol med en rund kudde med ett hål i mitten. Det var tänkt att den skulle underlätta för Jharnas ömma underkropp när hon satt där och njöt av sin trädgård. Men som sagt, kände sig den sjuka inte ett dugg sjuk. Tvärtom, hon kände sig otroligt pigg och kry. Ut skulle hon, ut ur det trista rummet. Ut i det fria skulle hon. Och ut gick hon, trots alla protester och höjda ögonbryn. Bara när hon behövde släppa väder eller amma sin lilla dotter gick hon undan i en vrå.

De fyra sönerna, som hade saknat sin mor oerhört mycket under de gångna nio månaderna, och innan dess, under de sju veckorna med de sju speciella torsdagarna, omringade henne så fort hon kom ut ur rummet. De visade inte mycket intresse för den märkliga varelsen i moderns famn. En av dem hade en bukett blommor, en annan hade en ring gjord av halm, den tredje hade skrivit ner en vers ur Koranen med eleganta svarta kalligrafitecken, och den fjärde sonen hade målat en bild av solnedgången på floden som flöt bakom deras hem.

Hadi, den äldste sonen, som hade kommit i målbrottet mumlade generat: "Mamma!" och böjde sig framåt för att ge henne blom-buketten.

"Här har du en ring, som jag har gjort", sa den andre.

"Jag kan inte sova utan att ha reciterat surorna med dig", förklarade den tredje och sträckte fram sin gåva.

"Jag har målat en bild till dig", sa den lille.

Jharna torkade bort en dallrande tårdroppe med baksidan av ena handen. Sedan lämnade hon Daria till Gulabi och omfamnade sina fyra söner, hon smekte dem, överöste dem med kyssar, rufsade till håret och mumlade ömma ord om att hon inte skulle svika dem mer. Den kvällen skulle de alla vara fria från studier och alla andra vardagliga plikter, för att hela familjen tillsammans skulle få njuta av stundens behag.

Under kvällsmaten satt alla på lågbenta pallar runt det låga matbordet. Jharna vid bordets huvudända och vid andra änden Azad. Daria sov i en korgvagg som hängde från taket. På bordet stod en stormlykta som kastade ett gult sken och lyste upp rummet. Ett imponerande antal insekter snurrade kring lyktan som

en levande halo. Runtom denna gloria av surrande insekter fanns höga porslinsskålar med läckerheter som höns i mandelsås, grillad vildand, ruhofiskkotletter och kungshummer i kokosmjölk. Sedan fanns där olika tillbehör som tamarindpickles, korianderchutney och grön mango. De ovanliga rätterna, som kocken hade vant sig vid att tillreda för att behaga Jharnas gravida gom, fanns inte längre där. Inte heller fanns rätten med den silverfjälliga fisken. Ingen saknade dock någon av dessa. En katt cirklade och jamade under bordet – dess svarta rygg helt böjd och tungan slickande sin egen mun. Kanske den saknade den välbekanta fisklukten. Vem vet? Då och då borstade kattens lurviga svans förbi flera par knän. Vägarna omfamnades fläckvis av skuggorna och en blandning av dofter trängde in i förväntansfulla näsborrar. Den kvällen hörde man länge skratt och glada röster från detta rum.

Men följande dag blev stämningen i familjen dämpad. Ända från gryningen kom nyfikna grannar en efter en för att gratulera Jharna och ta en titt på den nyfödda. Även om farmor Salma och Gulabi verkligen ansträngde sig för att dölja den nyföddas hår genom att sätta en hätta på huvudet, kunde man ändå se en eller annan glimrande lock som rebelliskt kröp fram under dess spetsprydd kant, vilket i sin tur skapade en mängd osannolika kommentarer från de förvånade åskådarna. “Vid Allah. Det kan inte vara en människa”, sa någon.

“Nej, en ängel”, svarade någon, “Jag undrar om hon har vingar under kläderna!”

“Hörde ni att barnmorskan kissat på sig, när hon förlöste henne? Lilla stackare!” utropade någon annan. “Tauba! Tauba!” sa ännu en annan och gav sig själv en örfil på vardera kinden för att inte bli drabbad av något liknande missöde. “Såg du håret? Det var allt silver!”

“Åh, Allah, vi visste det.”

“Hennes mor fick henne med hjälp av övernaturliga metoder.”

“Hon borde inte ha trotsat Guds önskan.”

“Vad var det vi sa?”

“Stackars, stackars barn!” Även om man inte uttalade vad man menade med dessa beklagande ord, var innebörden enkel: en sådan olycka i början av ens liv kan bara förebåda ett liv av lidande.

“Ett dåligt tecken!”

“Ett otursbarn!”

Jharna verkade vara helt obekymrad, hon höll huvudet högt, log och pratade vänligt med var och en av besökarna. Senare skulle hon kanske tänka på dessa magstarka uttalanden, men nu avslöjade hennes ansikte inget. En av tjänsteflickorna gick omkring med en bricka med kyld citrondricka och ett fat med dadlar. Gästerna tog för sig medan de kastade förstulna blickar på den nyfödda. Hade de kunnat röntgenfotografera med ögonen skulle deras blickar säkert ha trängt genom hättan för att få se hela huvudet. Men så var inte fallet. De kunde endast se en eller två silvriga lockar. Inget mer. Under dagen kom de och gick som de kände för. Som katter.

Azad beundrade sin frus tålmod och det skenbara lugnet, men samtidigt blev han igen medveten om det växande ogräset i sin hjärna; raggigt ogräs, kliande ogräs, giftigt ogräs. Alla hans tankar och känslor blev förvirrade. Han såg på sin fru, hur hon gick, hur hon höll sitt huvud högt och bar barnet med silverlockarna i sin famn – trots bombardemangen av alla taktlösa kommentarer som liksom öste ner på henne. Han såg på folket som kom och gick, han såg på sin dotter, på två mjuka silverlockar som kröp ut underifrån den rosa hättan, och plötsligt bestämde han sig för att förbjuda nyfikna grannar i hemmet. Salma bad tysta böner och Gulabi satte ett runt kajalmärke, stort som en ärta, på flickans panna för att avvärja det onda ögat.

Under de närmaste dagarna spred sig ryktet som ånga; det trängde igenom varje läcka, varje spricka, banade sig väg, reste runt, tog omvägar till vartenda hushåll i den lilla byn Gulab Ganja. Det sa att en silverhårig fe blivit född hos familjen Chaudhry, men olyckligtvis hade barnmorskan besudlat barnet. När ryktet färdades från mun till mun broderades det fritt. Många otroliga egenskaper tillskrevs Jharna. Medan vissa fortsatte att undvika synen av henne som om hon vore en häxa, började andra betrakta henne som ett helgon och hävdade att hon kunde lösa deras allehanda problem, bota deras sjukdomar, berika deras skördar etcetera. Det bildades köer utanför grinden, barnen klättrade upp på muren och upp i de höga träden för att få en glimt av den heliga modern och hennes gudomliga barn. Det var rena rama cirkusen; tiggarna kom dit för att få en extra slant, gatuförsäljarna började trängas där, barn hoppade och skuttade medan de äldre reciterade verser ur den heliga skriften. Men under tiden växte den lilla flickan innanför de stora väggarna och gick igenom en metamorfos dag för dag. Hennes silvriga hår hade man rakat av och begravt un-

der jasminbusken tillsammans med navelsträngen, men stubben i hennes hår skiftade färg. Det blev mörkare och mörkare. Svart med en lysande nyans av lila-blå. Som en korpvinge i solen. Och de violetta ögonen blev kaffebruna, mörkbruna, näst intill svarta. På sjunde dagen, när man skulle hålla den religiösa ceremonin för att bestämma hennes namn, hade hon förvandlats till en helt normal flickunge med helt normala egenskaper.

Det var en torsdag. Imamen var den första som kom dit. Han hade med sig en miniatyrkopia av den heliga Koranen insvept i ett svart sammetsfodral, och en stor slaktarkniv. Blank och slipad. Kniven användes för att slakta två feta getter på gården mellan boningshuset och köket. Skinnet fladdes och köttet delades upp i tre högar, exakt lika mycket i vardera. Tre kötthögar: en till de fattiga, en till släktingarna och grannarna, och en till dagens festlighet, som lagades på öppen eld med en utsökt blandning av kryddor. Doftande ris kokt i gröna bamburör, pösiga parata, grillade änder, ångad yoghurt, rasgullahs, karameller och säsongens frukter – allt fanns på dagens meny.

Två kulörta festbaldakiner ställdes upp på gården, på framsidan av huset: en till männen och en till kvinnorna och barnen. Gaslyktor hängdes i de fyra hörnen av varje tält, och man installerade en speciell estrad för imamen att leda den religiösa delen av ceremonin innan måltiden. Ett dussin män arbetade flitigt, de diskuterade, planerade, skyndade på varandra, jäktade för att göra saker redo i tid. Vissa satte upp borden, andra ordnade stolarna och andra sopade marken.

Det var en varm eftermiddag. Varken plågende eller tryckande. Behaglig.

En vindpust drog förbi.

En varm och härlig flodvind.

Gulabi bar ut flickan när solen hade sjunkit i väster, och i dess sista glöd var himlen gulaktig, som vatten utspätt med en gnutta gurkmeja. Barnet var klätt i en kritvit klänning och ett par vita strumpor, och hennes huvud var täckt med en vit hätta kantad med en taggig spets. Underifrån den tittade hon nyfiket på omgivningen. Ett band av små vitlöksklyftor hängde runt hennes hals.

Gulabi överlämnade henne till fadern, som i sin tur bar henne till imamen på estraden och satte sig intill honom med flickan i

famnen. Gästerna var indelade i två grupper beroende på kön, och stod på vardera sidan av estraden. Imamen reciterade nu högt flera utvalda verser ur sin Koran och förklarade allt eftersom hur oerhört viktigt det var för varje muslim att bära ett namn som tillkännagav hans eller hennes religiösa och etniska ursprung. Dessa ord var alla mycket välbekanta för åhörarna, men de kunde ändå inte låta bli att känna ögonblickets tyngd så som folk alltid gör vid sådana tillfällen. Förutom imamens röst var det knäpptyst.

Barnet i Azads armar föll i sömn, men tillställningen fortsatte som planerat. Alla föreslagna namn skrev man sedan ner i olika färger på en rottingbricka som sattes framför imamen. Vid vart och ett av namnen tändes ett ljus. Ovanför på kvällshimlen hade den bleka månen hunnit bli tydligare och stjärnorna skimrade som glitter. Snart bildade de närvarande en ring runt brickan. När stearinljusen började smälta gjorde alla sitt yttersta för att få syn på den; vissa stod på tårna, andra bad personen framför att göra lite plats, någon annan tog helt enkelt en stol eller en pall och stod på den. De höll andan med ögonen fästa på ljusen. De tolv ljusen brann sakta, stearinet smälte, vekarna krympte, röken steg. Imamen böjde sig över brickan och ansiktet fick en rödaktig nyans. Alla höll andan. Ljusen började slockna. Sakta men säkert flimrade de och dog ett efter ett. Till slut var det bara ett enda ljus kvar; krympt, men det brann fortfarande starkt. Namnet vid detta ljus löd: Daria.

Jharna jublade, hennes ansikte lyste av glädje, fångad av det gyllene månstoftet. Långt innan Darias födelse, under de magiska morgnarna, hade hon bestämt att kalla sin dotter Daria, eftersom ordet *daria* betyder flod. Det var ju det förtrollade flodvattnet som hjälpt henne att bli befruktad. Daria var ett flodbarn, ett vattenbarn. Dessutom betydde hennes eget namn, Jharna, källa, fontän. Jharna, källan. Daria, floden.

2

Sniglar och fjärilar

Ryktena om det silverfärgade håret föll successivt i glömska. De som sett håret med sina egna ögon började undra, om de sett i syne; de som inte sett det trodde det hela var en genuin bluff från barnmorskans sida. Det var bara familjemedlemmarna som då och då pratade om det vid middagsbordet medan de ömt tittade på Daria. Men Gulabi hade en annan uppfattning av det hela. För henne förblev Daria en fe utan vingar. En älva som hade kommit till denna förgängliga värld seglande på vattnet i stället för att flyga igenom luften. Det var inte bara Darias näsborrar som hon tvättade för att skölja bort stanken från barnmorskans urin, med tiden tog hon till flera andra förfaranden för att skydda Daria från alla slags missöden, hon fick för sig att det var hennes uppgift att hjälpa denna varelse genom det törnbeströdda livet på jorden. Och uppriktigt sagt, så var fallet. Gulabi gjorde allt för Daria: hon älskade henne, vårdade henne, matade henne, tvättade henne, badade henne, masserade henne, vakade över henne och stöttade henne.

Förutom dessa göromål tog hon ut Daria två gånger om dagen – en gång på förmiddagen och en gång på eftermiddagen – i en skrinna efter mått ritade av Azad. Med vagnen gick hon runt mellan de vajande risfälten längs med floden, under mangoträdens fuktiga skugga och den fiskmåstecknade himlen. Under tiden slutade Daria att leta efter sin mors bröst, fick sina första mjölkänder som man firade genom att mata henne med risgröt, började ta sina första vacklande steg och använda den riktiga toaletten. På hjässan växte lockigt svart hår med lila-blå slingor, som med tiden ramade in hennes ansikte.

Hon lekte med trasdockor, hoppade och skuttade som en kaninunge, förklarade kuddkrig mot sina bröder och virvlade och plaskade i regnvattnet fullkomligt likgiltig inför Gulabis tillrättavisning-

ar. Hon klättrade upp i guavaträdet för att sitta på en solblekt gren och tugga i sig fruktköttet, som hon piffade upp med salt och krossad röd chili. Och hon lärde sig att simma under vattnet.

Så gick sju år.

Det var när Gulabi till slut började förlika sig med tanken att Daria kanske var ett barn av kött och blod trots allt, som det hände något igen som kom att föra henne tillbaka till hennes ursprungliga idéer. Enligt ryktet lade Daria vid sju års ålder sig till med vanan att tillbringa det mesta av sin vakna tid med alla varelser, små som stora. En gång hittade man henne i lagården med den veckogamla kalven Kala Manik (Svarta juvelen), som hade förlorat sin mor vid födseln. Daria låg där på halmen bredvid den späda kalven och smekte dennes hals, pussade den och mumlade obegripliga ljud, som ingen människa skulle kunna tyda; men det lilla stumma djuret verkade förstå henne mycket väl och svarade genom att gnida pannan mot hennes näsa. Med tiden blev denna kalv hennes favoritlekkamrat – den följde henne överallt, som om den hade hittat tillbaka till sin mor. När Gulabi anmärkte på att Daria luktade stall och hö, log Daria och sa att hon älskade doften. Gulabi hade inget annat val än att behärska sig med stort tålamod, eftersom hon inte längre fick lov att skölja ut Darias näsborrar.

Men det var inte bara den föräldralösa kalven, Svarta Juvelen; det fanns också andra djur som Daria tog hand om. I en hög av tegelstenar hade hon hittat ett halvt dussin kattungar, som hon tog med sig hem och tog hand om. En gång hade ett halvvräpt ägg rullat ut under hönans buk och därmed vredgat hönan så mycket att den helt enkelt vägrade att ta ägget tillbaka. Daria tog ägget och lindade in det i flera lager bomull och stoppade in det i en tom Horlicks-burk. Burken satte hon bakom böckerna i en bokhylla i familjens bibliotek. Tänk om hon inte lyckades! Jo, till alla och envars förvåning kravlade sig en liten fuktig kycklingunge ut ur skalet ungefär samtidigt som de övriga äggen kläcktes under mamma-hönans varma buk. Daria tog med sig den lilla kycklingen och lät den vara med sina syskon och den verkade kunna hantera läget utan några problem, och modern tycktes inte ha något emot att ha en extra bebis att sköta om.

I alla fall, medan hönan var sysselsatt med att ruva på äggen, ruvade människorna i Gulab Ganja över andra angelägenheter. Och så småningom dök även dessa tankar upp liksom kycklingarna; fuktiga av fantasins juice. Männenn pratade och viskade.

Skäggiga hakor rörde sig. Kvinnorna pratade och viskade. Billiga ringar i näsorna svängde. Daria och hennes djurälskande väsen blev snabbt ett folkkärt diskussionsämne när byborna samlades. Återigen erinrade man sig omständigheterna kring hennes födelse, denna gång tillspetsade med ytterligare detaljer, kryddade med starkare kryddor.

Sladdret nådde naturligtvis Azad och Jharnas öron och framkallade hos dem den förtvivlan som alla rådlösa föräldrar upplever; likväl under en lång tid kämpade de med sig själva och försökte rycka på axlarna. Men det blev dock en aning för pressande för Jharnas nerver när hon en kväll gick in i flickans rum för att stoppa om henne. Daria brukade sparka bort täcket i sömnen (så som normala barn gör). Genom fönstret hade en grön månstråle sökt sig in och fångat Darias sovande ansikte under myggnätet. Täcket, med de färgstarka motiven från *Tusen och en natt*, låg tillknycklat vid ena sidan av henne, hennes hårslingor var utspridda på kudden och armarna vilade på vardera sidan av kroppen. Jharna lyfte upp stormlyktan från nattduksbordet och med nästippen tryckt mot nätet, såg hon på sin dotters sovande skepnad. En annan kväll skulle Jharna nu be några utvalda verser ur Koranen för flickans säkerhet, men nu, när hon stod där med lampan balanserande i luften, märkte hon att hennes läppar skälvde. Verserna glömda. Tankarna splittrade. Tungan uttorkad.

Scenen framför henne var helt olik allt hon någonsin hade bevittnat. Daria var inte ensam i sin säng. I kammaren med myggnätet hade hon hundratals fjärilar och minst hälften så många sniglar i sitt sällskap. Några vilade, några fladdrade, några klättrade och kröp på nätet, några vandrade omkring på Darias hårslingor på kudden. Jharna kände hur magen knöt sig. Hon tog förskräckt ett steg tillbaka. Och sjönk långsamt till golvet, förtvivlad och vettskrämd.

Med ansiktet i händerna började hon svaja som en låga på ett ljus och stirrade dumt på månstoftet på fjärlingsvingarna. Så gick en stund innan hon kunde samla sig och dra ett djupt andetag och börja mumla verser ur Koranen; inte de verser som hon reciterade för Daria varje natt, utan de som sägs framkalla mod, som sägs hjälpa i fara. Efter ytterligare några minuter reste hon sig upp, tog två steg, pressade näsan mot nätet återigen och tittade. Hon vågade inte väcka Daria utan bara tittade. Bara för att försäkra sig om att hon inte hade en mardröm. Men scenen var kvar. Onekli-

gen sant. Gäckande månstrålar, sköra fjärilar och hårda sniglar. Hon fick ytterligare ett anfall av magkramp, och det stockade sig i halsen på henne.

Den här gången vände hon sig snabbt och snubblade ut ur rummet mot sitt sovrum. Där slog hon sig darrande ner på bönemattan i en hörna. Scenen från Darias rum spelades upp inför hennes ögon om och om igen. Tårarna rann nerför hennes kinder. Hon kunde inte längre ignorera vad folk sa om Daria. Kanske var hon inte ett vanligt barn. Hon var annorlunda. Avvikande. Fångad av eftermiddagsvinden. Ansatt av en ond ande. Ångesten drabbade Jharna på nytt. Och plötsligt kom hon att tänka på alla rykten som man hade spridit kring Darias födelse. Den här gången skulle de säkert tilldela henne grymmare egenskaper än att vara en fe. Tänk om de viskade, ingen ängel utan galen! Tänk, om människorna utanför huset fick reda på att flickan tappat förståndet och att hon sov med fjärilar och sniglar. Jharna ryckte till. *Åh! Vad kommer folk att säga? Vad kommer folk att säga?* Allah, den store, tänk! Rädslan grep tag i henne. Hon inandades djupa andetag, snabba andetag, stred mot rädslan, som höll på att slingra sig omkring henne som en kall orm, och tvingade den att dra sig tillbaka. Hon måste lugna ner sig, prata med sin make. Omedelbart. Omedelbart. Utan dröjsmål.

I mörkret trevade hon sig till sängen där han låg och väntade på henne. Hon kröp in i hans armar, grävde in näsan i bälgen. Små skälvningar for igenom henne; snyftande, och med kväljande känslor, berättade hon vad hon sett. Azad kunde naturligtvis inte förstå vad hon sa, för orden kom ut ur henne som söndriga bitar av ett porslinsfat; naggade, torra och omöjliga att passa in i varandra. Han smekte henne över håret, pussade henne på huvudet och bad henne att berätta allting för honom igen. Den här gången föll bitarna på plats – ett helt fat ihopfäst med rädslans ådror. När hon var klar reste Azad sig upp och tände ljuset på nattduksbordet. Med ljuset i handen gick han barfota mot dörren som ledde till Darias rum och snubblade in i den halvdunkla kammaren, som då var levande med de stigande och fallande ljuden av fjärilsvingar. Och under en bråkdel av en minut, förvånad som han var, upphörde han att tänka men stod där och tittade fascinerat på den sago-
lika tablån framför honom. Sovande Daria. De blåaktiga slingorna i hennes hår. Den grönaktiga månstrålen. De färgrika fjärilarna som fladdrade kring Daria. Sniglarna. Och det broderade täcket, som

Daria nu hade dragit upp till sin haka, där turbanprydda kungar, beslöjade prinsessor, hästar, vinrankor, blåa floder och gröna dalar allt blandat sig och blivit en praktfull del av den överjordiska konstellationen framför honom.

Rummet verkade vara större än det hade varit; väggarna tycktes försvinna, fjärilsvingarnas oändliga fladdrande verkade föra honom bort till en plats han aldrig tidigare varit på. Men han skulle inte låta fantasin besegra honom. Det var ju bara Gud, den Allsmäktige, som visste meningen med livets alla egendomligheter. Han slöt sina ögon och började mumla de heliga orden, de ord som skulle ställa allt till rätta. När han öppnade ögonen igen, grep oron tag i honom lika mycket som den hade gripit Jharna. Han kämpade mot tankarna, tänkte beslutsamt att det var dags att han kontaktade doktor Nandi, som under senare tid hade vidgat sitt arbetsfält genom att särskilt intressera sig för sjukdomar som yttrade sig på det psykiska planet. Så i det ögonblicket bestämde Azad sig för att anlita honom medan Jharna låg och smidde andra planer.

Följande morgon, när byn fortfarande sov, när dagen bara hade penslat en strimma ljus på den nedre himlen, när hanarna i höns-huset fortfarande var för dåsiga för att gala, och fåglarna i sina bon för trötta för att sprida sina vingar, steg makarna upp. De bad sina böner, med båda ansiktena vända mot väster. Men när de lämnade rummet gick de åt var sitt håll – Azad gick mot doktor Nandis bostad, och Jharna mot sin mor Salmas stuga.

Denna stuga avgränsade trädgården på husets framsida. Den var grön som en papegoja och den hade två låga rum och ett snett tak av korrugerad plåt. Väggarna var delvis byggda av tegel och delvis av bambu. En veranda löpte längs hela framsidan. Fyra robusta bambustammar målade i grönt stödde verandataket som stack ut under taksågget. På verandan hängde en rad juteamplar med lerkrukor, där blommor och diverse örter frodades.

Rummen var sparsamt inredda; det fanns ett par fåtöljer, några stolar och ett litet matbord i det så kallade vardagsrummet. På den ena väggen hängde endast en tavla med några arabiska bokstäver i guld. I sovrummet fanns en liten säng, en ställning för att hänga kläder och en liten hylla som tyngdes av flera exemplar av Koranen – alla skyddade i mjuka sammetsfodral. I bönehörnan fanns en träplanka med fyra korta ben. På den låg Salmas bönematta ibland rullad som en Burmacigarr, ibland utsträckt som en löpare. Denna

matta bar en bild av den heliga Kaban, och när den gamla damen förrättade sina böner var bilden vänd västerut, i riktning mot staden Mecka. Därav kom det sig att hennes panna och näsa snudade vid bilden varje gång hon gick ner för att utföra en *sizda*. Och med tiden hade hon fått ett mörkt märke så stort som en femtio-paisa mitt i pannan, ett erkänt tecken på fromhet.

I sin stuga hade Salma bara en besökare, som kom dit varje torsdag för att undervisa familjens barn i att läsa Koranen på arabiska och äta sitt middagsmål där. Det var församlingens imam. Han var en lång och tunn man med ett knippe svart skägg på hakan. Han bar alltid en vit kaftan och vida, vita bomullsbyxor som hölls uppe av ett snöre. En vit *tupi* täckte hans tunnhåriga huvud. När han visade sig i stugan fanns Daria och hennes bröder redan där sittande på en stråmatta på golvet med var sitt exemplar av den heliga boken på en rad kuddar framför dem. De lärde sig att läsa Koranen på arabiska utan att förstå och accepterade med tiden alla tolkningar som imamen gav dem.

Imamen brukade sätta sig ner på en dyna mittemot dem, med en pinne i ena handen medan han med den andra ständigt tvinnade sitt bockskägg. När syskonen försvann från hans lektion, fortsatte han att sitta kvar där, med benen i kors, inåt förväntansfull, utåt lugn, för att bli serverad de läckra rätterna som kokerskan lagat till hans ära. Han hade en särskild svaghet för hönskött. Således fanns det alltid en rätt med detta fjäderfä. När maten serverades bytte han ställning. Den vänstra handen vilade på ena knät, medan han tvättade den högra på det sedvanliga sättet och krokade det högra lillfingret runt hönslårets allra tunnaste parti och förde den saftiga biten till sina kraftiga, spetsiga tänder. Han tuggade hastigt, med ganska mycket oväsen, rapade alldeles ogenerat. Vattnet drack han allra sist genom att lyfta upp bägaren med bägge händerna – det sägs ju att Satan, som förlorade paradiset, urinerar i dricksvattnet om man håller glaset med vänster hand. Efter avslutad måltid brukade han slicka av sina fingrar, och mycket förnöjd ropa, "*Al'hamdu'lillah!*", pris ske Allah!

Det var inte alls konstigt att imamen prisade Gud så högtidligt, för det doftande riset som han intog där var alltid av bästa kvalitet; små som lökfrön och vita som pärlor. Salma brukade låta det ligga blöt i en timme innan kokerskan fick koka det, blötläggningen sades vara ett urgammalt persiskt knep för att frambringa risets vithet. Salma skröt ofta om att hennes gammelfarfar var en

spetsnäst persisk adelsman, som av misstag hade hamnat i denna gudsförgättna del av världen.

Medan imamen åt, satt hon på andra sidan en tillfällig rumsdelare och väntade tålmodigt på den gyllene frasen, "Al'hamdu'lillah". Strax därpå kom tjänstepojken Gafur fram med ett fat med *paan* (blad som tuggas för bättre matsmältning) och en vattenpipa. När imamen förnöjt sig med dessa glädjeämnen berättade han detaljerat traktens alla nyheter och rykten för sin värdinna, som lyssnade på honom med odelad koncentration. Dessutom belönade hon honom alltid med något: ibland kunde det vara en summa pengar, ibland en korg med säsongens läckra frukter, och ibland ett par övergödda höns.

Det är mycket troligt att Salma på detta viss försäkrade sig om en gemytlig liten plats i himlen. Efter sin makes bortgång, vid femtio års ålder, hade Salma beslutat att leva ett liv utan världsliga behov eller önskningsar. Strängt och spartanskt. Det var hennes dotter, Jharna, som envist hade övertalat henne att flytta in i Gröna stugan, som hade stått tom ett antal år efter Azads mors bortgång. I denna stuga förvandlades Salma till en hänförd tjänarinna till Allah samtidigt som hon höll vakt mot Satan, för att övertyga honom att hon var starkare än Eva, och att han aldrig skulle förmå att distrahera henne från hennes uppgift att tjäna Gud. I fruktan för den okroppslige Guden tryckte hon sin panna flitigt mot bönemattan. Utseendemässigt var hon en liten gumma med mjölkvitt hår och rynkor kring ögonen. Hennes armar var bara och hålen i öronsnibbarna tomma. Hon hade inte vita tänder som sin dotter, utan hennes var bruna och trasiga här och där, på hennes haka spirade några hårstrån. Hon brydde sig dock inte ett dugg om sitt yttre, för hon tittade aldrig på sig själv i en spegel. Men andra såg på henne och märkte alla dessa förändringar i hennes utseende och det runda svarta märket på hennes panna som blev allt mörkare med tiden.

Det viskades om henne också. Skäggiga hakor rörde på sig och ringar på näsorna svängdes – det tisslades och tasslades om hennes liv efter döden; utifrån det runda mörka märket på hennes panna skulle en himmelsk låga stråla för att belysa hennes grav, och änglarna skulle komma för att föra henne till *Ferdaus*, den bästa platsen i Edens lustgård. Där skulle hon vara försedd med granna kläder och serveras utsökt vin av fagra svartögda *houris*, de kvinnliga änglarna.

Jharna skyndade sig alltså till denna kvinna, som hunnit bli en levande legend för sin fromhet, och som alltid förde tankarna till det otänkbara genom att blanda religion med allt som stred mot religion i alla bemärkelser. Jharna höjde själv på ögonbrynen ibland, när hon hörde sin mors religiösa förkunnelse inför byns kvinnor, och upplevde det inte så litet genant. Hon kunde dock inte motstå känslan av trygghet, som hon upplevde varje gång hon behövde rådgöra med henne, varje gång hon behövde stöd och tillit för att samla sig inför en katastrof. Och det var ju en katastrof nu om hennes enda dotter hade fångats av eftermiddagsvind, blivit tossig; visade benägenhet att tillbringa nätterna med fjärilar och sniglar och dagarna med grodyngel och andra flerbenta småkryp. Hjälp, gode Gud!

Hon fann sin mor sittande på bönemattan med ett pärlradband i sin hand. Hennes ögon var slutna och läpparna rörde sig ljudlöst i ett evigt uppreparande av Allahs hundraett namn. Det skulle dröja ett tag innan Salma var klar med sina religiösa förpliktelser. Jharna satte sig på en pall och väntade. Det första morgonljuset sipprade in i rummet genom fönstret och föll på golvet mellan mor och dotter. Jharna såg på sina tånaglar, som såg ljusare ut i de plötsliga solstrålarna. Det var varmt. Men fortfarande kändes det kallt. En rysning for igenom henne. Salma lade ner radbandet på bönemattan. Det låg där som en sovande orm. Jharna tittade bort. Salma hostade efter en stund.

“Vad har du på hjärtat, min dotter?”

“Mor, jag är så orolig”, svarade Jharna snabbt, “orolig för Daria”.

“Vad är det med henne, är hon sjuk?”

“Jag vet inte riktigt vad som är fel, men hon betar sig underligt...” Jharna tvekade lite innan hon kunde samla styrka för att beskriva den gångna nattens händelse. En tupp gol utanför, Salma suckade, och tog upp radbandet igen. Hennes fingrar fingrade på kulorna. Hon lyssnade och snart hade hon skaffat sig en detaljerad bild av det hela. Hennes tänder gneds mot varandra och hon skakade på huvudet. När Jharna var klar, sa hon utan att tveka:

“Det hela började samma ögonblick som hon föddes! Kommer du ihåg hennes hårfärg och den vanärande olyckan som drabbade den stackars barnmorskan?”

“Snälla, mor.” Jharnas röst darrade.

På avstånd hördes en kråka kraxa. Ljuset mellan mor och dotter var nu varmare. Jharna reste sig och drog för gardinen för att hålla

den heta morgonen utanför; samtidigt kämpade hon mot lusten att lämna sin mor, som i hennes tycke var onödigt grym nu. Hon tog ett djupt andetag av morgonluften och återvände till sin pall, satte sig och lindade armarna runt knäna. Salma slätade till lite grått hår och hostade igen för att klara strupen för andra gången. Sedan, som en professionell medicinkvinna, föreskrev hon åtgärderna:

Nummer ett: husarrest i en vecka.

Nummer två: raka av håret.

Nummer tre: låt imamen behandla henne.

Jharna började nu känna sig osäker på riktigt. För hon var väl medveten om att detta inte var något botemedel utan ett straff. Hårt straff! Men Salma avfärdade hennes farhågor genom att försäkra henne att det inte fanns något annat sätt att bota Daria, eftersom hon säkert hade blivit smekt av onda andar som flög lösa varje middag när solen stod högt på himlen. Jharna tyglade sig, kastade en blick på radbandet i sin mors hand och reste sig.

Samma eftermiddag blev Daria tillsagd att sitta på en pall på gården utanför köket för att få huvudet rakat. Farbror Muzib hade fått uppdraget att utföra uppgiften. Han stod där bakom henne med en sax i händerna. Man kunde lätt se att han hatade jobbet, men var så illa tvungen att uppfylla sin svägerskas önskan. Daria protesterade, skrek och grät: "Snälla, Muzib *Chacha*. Snälla.... Skona mig! Hjälp mig! Låt mig vara!"

Muzib skakade på huvudet och mumlade ursäkter. Bladen glittrade, rovgirigt. En alligatormun som öppnades och stängdes. Gav ifrån sig saxljud. *Svixh. Svixh*. Svarta hårlockar med purpurblå skimmer rullade ner på den bara marken. Lila-blå lockar pudrade med gyllene damm puffades omkring i eftermiddagsvinden. Ett par kycklingar strosade bland dem. Tankspritt. Darias hår trampades av kycklingfötter. Kycklingfötter med kycklingskit under klorna. Daria bet i sina läppar; Muzib förbannade kvinnorna tyst.

De fyra pojkbarna stod på verandan och såg på sin syster som straffades för ett så meningslöst brott som att sova tillsammans med fjärilar och sniglar. Det var sjukt fel. Helt obefogat. Men ingen vågade trotsa gamla Salma. Inte ens deras far, som tvivlade starkt på de metoder som hans svärmor föreskrev för att bota Daria. Han kände sig djupt kränkt över att hans fru vägrade att lyssna på honom. Men kombinationen av Salmas och imamens fromhet tillsammans var för mycket, även för honom. Hans tankar irrade omkring som bolmört vid vägkanterna under monsunen. Instinktivt

visste han dock att han bara behövde vänta några dagar för att se resultatet. Sedan skulle ingen kunna hindra honom från att ta saken i egna händer. Så han gjorde sig otillgänglig. Under ett par dagar såg man inte skymten av honom någonsans.

Vad gäller Gulabi, den självutnämnda väktaren av Daria, stod hon med sina bara fötter planterade stadigt på marken bredvid de två. I händerna hade hon en bricka med några rakblad, en rakkniv, en skål vatten och en tvålbit. Darias vända plågade henne, men hon var den typen av kvinna som inte bara trodde på änglar, utan också på gamla kvinnor med helande krafter. Och på en imam med Koranen i handen. Så hon höll tyst.

Muzib fortsatte med saxen.

Håret föll. Saxens eggar möttes. Svixh. Svixh. Håret föll. Muzib tvålade in håret som var kvar, hans händer rörde sig tillgivet på det nästintill nakna huvudet. Sedan tog han rakkniven, kontrollerade bladet och rakade av de sista hårstråna på hjässan. När huvudet var slätt som en pingpong-boll, väl oljat och färdigt, virades det med en huvudduk. Sedan förde Gulabi henne mot hennes rum, där hon skulle förbli fängslad i en vecka. Hårlockarna rullade omkring på marken bakom dem. Farbror Muzib schasade otåligt bort de fräcka kycklingarna.

Medan de gick viskade Gulabi: "Förstår du, det är bara för ditt eget bästa. Det är så att även om du är en ängel, måste du gifta dig med en människa av kött och blod. Och jag känner inte till någon människa som vill gifta sig med en flicka som anses vara besatt." Daria lyssnade och rynkade på näsan. Som om orden inte bara träffade hennes trumhinnor utan också bar en otäck lukt. Daria visste att äktenskap var något som inte kunde undvikas. Egentligen var hon väl medveten om att flickor föddes för att gå till svärföräldrarnas hus. Varje svärförälder letar efter en lämplig flicka att smälta in i sin familj. En lämplig flicka är inte galen. En galen flicka är olämplig. Darias tankar var förvirrande. Var hon galen? Var hon? Det som hon straffades för hade ju en naturlig förklaring. Allt hon hade gjort var att ta sig friheten att titta i sin äldsta bror Hadis zoologibok och följaktligen blivit nyfiken på att granska ryggradslösa småkryp i sovande tillstånd. Men ingen hade brytt sig om att fråga henne varför hon blivit så intresserad av djur och insekter i synnerhet. När det gällde Daria var det alltid så, att alla drog förhastade slutsatser, som om hennes ovanliga hårfärg vid födelsen hade stämplat henne som en vidunderlig varelse i livet. Dessvärre

var det ett faktum, att ingen i familjen kunde glömma det. Minnet var kvar där lika skarpt som rakbladet som farbror Muzib använde för att raka av hennes hår.

Som planerat kom imamen för att besöka Daria. Han motsatte sig inte Salmas recept utan handlade exakt som hon önskat. Han gick in till flickans rum, stänkte vigvatten där, reciterade arabiska fraser och blåste i alla fyra hörnen för att markera sitt revir inför de onda andarna, som ville bygga bo på Darias axlar. Han bad sina böner och utförde många andra religiösa plikter i rummet. Daria fick dricka vatten, i vilket han hade doppat handskrivna fraser på arabiska tecknade med guldfärg, och han hängde en svart tråd med amuletter runt hennes hals. Och för att avrunda det hela beordrade han Daria att stå mitt i rummet, medan han själv stegade runt henne och utformade cirklar av osynlig tråd. Han muhlade heliga ord. Ond-ande-jagande ord. Ibland sävligt, ibland springande. Oändliga cirklar. Svetten blötte hans vita punjabi, hans getskäggsamlade vattenpärlor, men han fortsatte att slåss mot den osynliga anden och cirkelarna blev mindre och mindre. Inuti stod Daria med det rakade huvudet böjt över tårna.

Darias hår samlades under tiden upp och möttes av samma öde som hennes första silvriga lockar. Nergrävt under jasminbusken. Senare, när Daria tänkte på sitt vita hår i sällskap med sitt mörka hår, tänkte hon på frasen "varje moln har en silverkant". Men under dessa få dagar i förvaring sörjde hon håret som om det aldrig skulle växa ut igen. Imamen höll vaka över henne, mormor kom ofta på besök och Gulabi kom med bricker med varma måltider då och då. Föräldrar och bröder kom och gick. Daria stirrade på dem, men hon varken pratade eller rörde maten.

Muzib Chacha, familjens svarta får, Darias en gång älskade farbror och vän men nu en mycket hatad förrädare, en barbarisk barberare, undvek att komma in i rummet under de första två dagarna. Men när Daria fortsatte med sin hungerstrejk och trotsade alla inklusive gamla Salma, dök han upp i rummet den tredje dagen. Med sig hade han en rulle *amsatta* – torkat mangokött och en påse karameller. Han satte dessa på bordet och började vanka omkring i rummet.

Daria låg mitt i sängen med slutna ögon. Hon hade inte den minsta aning om att hon besöktes av förrädaren. Muzib cirklade runt sängen och tittade intensivt på det sorgliga, trötta ansiktet,

huvudet med två dagar gammalt hår. Hon såg ut att vara tunnare, klenare, genomskinlig och så sårad. Han satte sig vid sängen och lade en hand varsamt på hennes huvud. Det kändes grovt och obehagligt som en grovarbetares ansikte med två dagar gammalt skägg. Han lät handen vara kvar där.

Utanför regnade det. Monsunregn i full kraft. Regn som störtade mot de stängda fönsterluckorna. Muzibs hjärta var som monsunmoln, fyllt med regn. Det regnade också inom honom, och piskade mot ögonlocken. Han kunde inte längre hejda det. Regndropparna, varma och salta, sipprade ner på Darias panna. Hon ryckte till och öppnade ögonen.

“Jag ska trolla fram en tjusig damväska till dig!” Muzib plockade fram en tom cigarettask ur sin ficka, och arbetade hastigt med asken och papperet som var i den. Snart var väskan klar. En miniatyrväska, silverfärgad, med handtag och smala veck på vardera sidan. Daria tittade på den, men sa inget.

“Där ser man! Inte mycket till framgång.” Muzib ryckte på axlarna och satte väskan intill den torkade mangosaftrullen och karamellpåsen.

“Du kanske vill att jag ska göra en av mina berömda grimaser.”

Han vände ögonlocken uppåt så att det rosa köttet syntes. Daria förblev tyst.

Han stack ut tungan, gul av gurkmeja. Daria fortsatte vara likgiltig.

Han satte tummarna i öronen och flaxade med händerna.

Daria slöt ögonen.

Muzib skakade på huvudet och lät sina bruna fingrar kamma genom sitt svarta skägg medan han försökte tänka ut nästa drag. Efter ett tag sträckte han på sig, som en skådespelare i en av de nattliga och lantliga utomhusoperor som han ofta besökte (han var en lantlig operafantast). Nu åtog han sig rollen av en förlorad son som hade återvänt hem efter att ha flackat omkring i flera år som en nomad. Han satte sin vänstra hand på bröstet, och den högra sträckte han upp i luften och sjöng ut dramatiskt:

“Mor min, jag har återvänt med mycket hopp.

Avvisa mig inte ...

Snälla, mor, ta mig åter i dina armar,

Låt mig sona mina synder...”

Han föll ner på knä vid sängen och lade huvudet på bädden. Hela hans huvud darrade, axlarna skakade. Vid det här laget hade en liten grupp nyfikna åskådare samlats utanför den halvöppna dörren. Nu utbytte de blickar med varandra och började fnittra trots sina förenade ansträngningar att hålla sig allvarliga, men Daria bet bara i läppen och vände bort ansiktet. Muzib var fast besluten att få henne att prata, och hon var fast besluten att inte prata. Inte förrän hon hade fått sin frihet. Hon var arg. Mycket arg. Och särskilt arg på farbror Muzib, för att inte tala om sin orättvisa mamma, osympatiska mormor, och den okänsliga imamen. Daria vägrade äta och förblev stum som en mussla. Inte ett ljud yttrade hon. Tårarna rann nerför hennes kinder men hon vägrade att äta eller yttra sig. Så gick några dagar till, innan hennes ämnesomsättning slutade fungera och hon sjönk ihop på golvet som en tom säck. Imamens böner, Salmas tårar – ingenting kunde återuppväcka henne. Det var då Azad fattade beslutet att genast skicka efter doktor Nandi.

Jharna tappade plötsligt målföret och satt bara där och skakade trots värmen. Gulabi brast i gråt och slog pannan i väggen. Doktor Nandi kom rusande i sin rutiga *lungi* och en kortärmad skjorta, med Muzib i hämlarna, bärande på hans stora svarta läderväska. Daria började återhämta sig efter tjugofyra timmars tillsyn och vård i den tjocka doktor Nandis mjuka händer. Hon var fortfarande ett barn i en storfamilj, och där fanns hennes far, hennes farbror och Gulabi som alla behandlade henne med så mycket kärlek och värme att hon ganska snart lyckades förtränga den besvärande nya känslan av övergivenhet som hennes mor och mormor hade skapat i henne. Senare i livet skulle hon tänka tillbaka på dessa dagar och förstå hur ett barn kan tvingas att lära sig acceptera fel som rätt bara för att anpassa sig till spelregler som sätts upp av alla som har makt över hennes existens.

På grund av sin växande affärsrörelse var Azad ofta tvungen att resa bort. Och varje gång när han skulle komma hem, glömde Jharna sina andra roller, som exempelvis husets föreståndarinna, mor, dotter, svägerska etcetera. Hon blev helt enkelt en kvinna. Med hjälp av Gulabi gned hon malen gurkmeja- och sandelpasta över hela kroppen, och packade in det långa håret med mosade röda linser och senapsfrön innan hon lade sig i ett bad med citron- och eukalyptusdoftande vatten. Därefter tatuerades hennes handflator och tår med henna, och tänderna putsades med kolpulver. Sedan tuggade

hon kanel eller kryddnejlikor för att hennes andedräkt skulle bli en festival för Azads näsborrar. Ibland satte hon en stor blodröd hibiskus med ett grönt löv i sitt kolsvarta hår bakom örat. Eller så lät hon en sträng vita jasminknoppar slingra upp längs hela den knälånga flätan.

Då Daria var i åttaårsåldern blev hon för första gången medveten om sin mors plötsliga humörsvängningar i samband med faderns annalkande hemkomst. Han hade varit borta i tjugo dagar och skulle återvända hem vid solnedgången. Hela morgonen var Jharna upptagen med sig själv. Hon glömde att hjälpa Daria att klä sig. Hon glömde att kontrollera Darias lunchlåda och pussa henne innan hon skulle till skolan. Förvirrad gick Daria sin väg, återvände, steg in i matsalen och satte sig för att äta sin portion av ris med sockerbananer, varm mjölk och koncentrerad dadeljuice. Jharna var inte där som alla andra dagar. Daria tittade på sin bror Hadi, som satt vid andra änden av bordet och åt sin lunch. Eftersom det var en betydande åldersskillnad mellan Daria och hennes bröder, hade hon aldrig erfarit någon av de sötsura relationer som brukar finnas mellan bröder och systrar. De retade aldrig henne, kittlade aldrig henne, gjorde aldrig narr av henne eller sökte hennes sällskap. De såg helt enkelt på henne som sin lilla syster, en syster som en dag skulle giftas bort med en kvalificerad ung man och skickas iväg till en annan familj, om hon inte visade några ytterligare tecken på att vara icke-normal, förstås.

De tre äldre pojkarna hade redan flyttat till Dhaka efter att ha gått ut gymnasiet. Hadi, den äldste, studerade till läkare; den andre (Jami) och den tredje (Sami) gick på högskola. Den fjärde brodern Sadi, som fortfarande bodde hemma, skulle snart avsluta sin gymnasieutbildning, men drömde i hemlighet om att bli ingenting mer än Muzib Chachas ivriga anhängare och om en karriär som en vandrande operasångare. De var alla hemma nu under sommarlovet, men för tillfället var Sami, Jami och Hadi ute för att besöka sina vänner i byn. Sadi följde inte med sina bröder eftersom han föredrog sitt eget sällskap. Han var också en djuruppfödare och hade en mängd olika djur hemma. Ett par mjölkgetter, dussintals duvor, kycklingar, höns och flerfärgade främmande fiskar i fiskdammen. Ibland slaktade han ett av sina djur eller fiskade upp en av sina fiskar och fick dem lagade åt sig. Ingen uppfattade honom dock som galen. Ingen rakade av håret på honom. Han var en pojke. Han kunde hänge sig åt märkliga sidointressen.

Han var nu arton. Smal och lång. Han tog sin tredje banan och en matsked full av den reducerade dadeljuicen. "Du, *Chatta bhaia*," Daria bröt tystnaden. "Har Ammu blivit galen?"

"Vad menar du?" Sadi blev förbryllad. Han hällde melassen på riset och började mosa bananen med fingrarna.

"Hela morgonen har hon betett sig väldigt konstigt. Jag känner inte igen henne. Det är inte min Ammu."

"Din toka!" skrattade Sadi. "Du är bara inte van vid hennes humör. Det är klart hon är vår mor. Det är just när *Abbu* kommer hem efter att ha varit borta i flera dagar som hon blir lite otålig. Jag vet inte varför. Men imorgon blir hon samma person igen."

"Varför skulle *Abbu* göra henne otålig?"

"Fråga inte mig." Sadi ryckte på axlarna. "Varför frågar du inte Muzib Chacha. Han kanske vet." Sadi förde en handfull ris-bananblandning till munnen och började tugga.

Daria åt färdigt sin portion, tvättade händerna och reste sig upp.

Sadi fortsatte att äta, och hans ögon fäste sig vid en tanig röd myra som kröp upp för buteljen med dadeljuicen för att lämna sitt öde till sötman och drunkna i den. Han log.

Daria lämnade rummet. Hon var på väg till farbror Muzibs rum. Han skulle vara försänkt i sömn nu; liggande på sidan, med armarna i kors på bröstet och benen raka. Daria hade rätt. Han sov i sitt ärmlösa vita linne och svartvita schackrutiga lungi. På sidan. Armarna vikta över bröstet. Raka ben. Hans bruna tår raka med hår på. Svart och krulligt.

Daria öppnade dörren och gick in. Hon satte sig vid hans fötter och började kittla fotsulorna. *Kitikitikiti*. Han gav ifrån sig ett grovt sonort ljud och öppnade ett av ögonen.

"Vad förärar mig detta besök? En prinsessa i min fattiga bostad. Vid mina fötter!"

Daria började skratta. "Du, din stygga Chacha, du låtsades bara sova."

Muzib skrattade hjärtligt. Han öppnade armarna och bjöd in henne. "Kom!"

Daria kröp upp till honom, satte näsan mot bröstet och mumlade: "Får jag ställa en fråga?"

"En fråga?"

"Ja. Lova först att du inte gör ett skämt av det."

"Jag lovar."

“Säg tre gånger – jag lovar vid Koranen.”

“Jag lovar vid Koranen, jag lovar vid Koranen, jag lovar vid Koranen.”

Daria satte sig upp. Hennes ansikte mycket allvarligt, ögonen allvarliga. “Jag är orolig för Ammu. Hon uppför sig konstigt. Men *Chattta bhaia* säger att hon alltid gör så här innan Abbu kommer hem.”

“Det är rätt. Hon blir typ blind. Hon ser ingen annan än sig själv.”

“Ja, ja, det har du rätt i. I morse tittade hon inte ens på mig.”

“Du kommer att vänja dig vid henne.”

“Kanske. Men nu vill jag veta vad detta har att göra med att Abbu kommer hem!”

Muzib tittade tyst på sin lilla brorsdotter. Hur skulle han kunna förklara för henne att det hade att göra med biologi och åtrå. Kärlek och ömhet.

Daria väntade på hans svar.

“Kärlek”, sa han efter ett tag och sammanfattade allt som kom in i hans sinne.

“Kärlek?”

Daria kunde inte förstå Muzibs kortfattade förklaring. Hur kan kärleken kopplas till otålighet? Blindhet var än svårare att förstå. Daria tittade bort mot väggen mittemot och såg en fyllig gecko, sandfärgad, försvinna bakom en tavla som hängde där.

“Ja, din Ammu älskar din Abbu oerhört mycket”, sa Muzib nu.

“Hur mycket?”

“Flera kilo”, svarade Muzib lätt och använde metaforen som han ofta använde för att beskriva djupet av sin egen kärlek till Daria.

“Och hon älskar mig bara några gram”, mumlade Daria sorgset.

“Var inte dum. Det är inte samma typ av kärlek.”

“Är det inte?” Hon krökte på mungipan. Ett skevt uttryck.

“Nej. Nej, lilla gumman!” Han skakade sitt lockiga huvud flera gånger.

Efter ett tag gav hon upp. “Okej, Chacha!”

Daria förstod många år senare vad Muzib menade. Hon skulle inse att det var hennes mors kärlek till hennes far som fick henne att glömma allt annat. Och det skulle vara hennes kärlek till sin Ammu som skulle få henne att förneka sig själv. Och det skulle

vara hennes kärlek till sin ännu framtida dotter som skulle lära henne att avfärda några lärda traditioner och så småningom få henne att göra revolt, inte bara mot sin Ammu, utan också mot de fastställda reglerna i historien. Kärlek kan vara av så många olika slag. Ömsesidig, blind, ensidig. Mellan föräldrar, mellan ett par, mellan vänner, mellan farbröder och syskonbarn, mellan en mamma och en dotter. Listan kan göras oändlig.

Men idag kände hon sig ledsen och försummad. Oälskad (eller, för att vara precis: älskad, bara några gram). Det var dock inte en ny känsla; hon kände exakt på detta vis den dagen när hennes hår rakades av. Daria ville inte dra sig till minnes känslan av övergivenhet som den dagen hade skapat i henne. Men den kom nu tillbaka igen med än större kraft. Hon lämnade Muzib och gick sakta mot föräldrarnas rum. Väl utanför stoppade hon huvudet genom glipan mellan gardinparet över dörren och tittade på sin mor. Jharna stod framför toalettbordet och tittade på sig själv. Hon såg så vacker ut i sin regnbågsfärgade silkesari och den röda blomman med ett enda grönt blad i sitt mörka hår. I öronen hade hon stora guldringar och på armarna dussintals glasarmband. Hon såg inte ut som Ammu, men som en sällsynt gäst som hade kommit för ett kort besök. Daria steg in i rummet och ställde sig bredvid sin mamma. Hon tittade in i sin mors ögon i spegeln, som om hon försökte se om hennes mamma verkligen hade tappat synen. Dessa ögon var två fönster. De var inte slutna, de var öppna, väldigt lyckliga men ändå verkade Ammu inte välkomna Daria in i dem. Daria väntade tålmodigt, för nervös för att ställa frågor. Det var då hon hörde sin mors röst: "I väg med dig till Gulabi. Jag är snart nere." Ammu var fortfarande blind. Daria suckade.

Senare samlades hela familjen på köksgården: Daria, hennes fyra bröder, Muzib Chacha och Jharna. De skulle träffa Azad vid familjebryggan bakom fastigheten. Han skulle ta flodvägen hem som vanligt. Det var juni. Det hade störtregnat kvällen innan, och hela morgonen och under middagen, men tidigt på eftermiddagen hade himlen klarnat. Hönsfåglar gick nu i små pölar med lerigt vatten. Två sparvar badade lyckligt i en annan lerig pöl. Bleka maskar kröp på den mörka fuktiga marken. Sadis duvor satt i rad på en tom klädlina och grubblade. En tupp, med fjädrar tunga av vatten, flaxade med vingarna för att bli av med våtan. I ladugården lyfte den föräldralösa Svarta juvelen sin svans för att skaka av sig flugorna som retade honom och mjölkkon Lady Elizabeth råmade.